

NIEUWSBRIEF

Beste lezers,

'An apple a day keeps the doctor away'. Dit spreekwoord wordt al 150 jaar lang van generatie op generatie doorgegeven en is momenteel misschien wel actueler dan ooit.

Door de coronacrisis zijn we gemiddeld 2,8 kilo aangekomen en zijn we massaal minder gaan sporten. Een ongezonde levensstijl kan op de korte en lange termijn kwalijke gevolgen hebben. Coronapatiënten met overgewicht hebben een verhoogd risico op ernstige problemen. Daarnaast hebben ze een grotere kans om in het ziekenhuis opgenomen te worden of op de IC terecht te komen. Wat we van Covid-19 geleerd hebben is hoe belangrijk een gezonde leefstijl is. Gezond eten, een regelmatig leven en voldoende bewegen of sporten hebben diverse positieve gezondheidseffecten.

Verandering van levensstijl is niet gemakkelijk en vergt discipline. Dit geldt ook voor

onderzoek naar kanker. Het is daarnaast kostbaar en er is een lange adem voor nodig. Blijvende steun is dan ook van cruciaal belang.

Blijft u ons steunen? Dan proberen wij u weer in beweging te krijgen. Zo kunt u in juni meedoen aan '100.000 kilometer voor kankeronderzoek in Limburg'. Zo worden we samen gezonder én steunen we veelbelovend onderzoek naar kanker.

Ik kom in ieder geval in beweging en organiseer een E-bike tour. U doet toch ook mee?

Met vriendelijke groet,
Prof. dr. Gerard Bos
 Namens Kanker-onderzoekfonds Limburg

IN DIT NUMMER O.A.

HET VERHAAL VAN DIMITRY HENSGENS •
 100.000 KILOMETER VOOR KANKERONDER-
 ZOEK IN LIMBURG • NICKY BEELEN OVER
 ONDERZOEK KILLER CELLEN

AGENDA

Juni 2021

100.000 kilometer voor kankeronderzoek in Limburg

Begin juli

Netwerkbijeenkomst Business Vrienden

Oktober 2021

Borstkankermaand

**Kankeronderzoekfonds
 LIMBURG**

Health Foundation
 Limburg

voor baanbrekend
 onderzoek

DIMITRY HENSGENS HEEFT SINDE 2015 BEENMERGKANKER

“AL MIJN HOOP IS GEVESTIGD OP KILLERCEL-ONDERZOEK”

Sinds hij in 2015 de diagnose beenmergkanker kreeg, maakte hij naast allerlei fysieke behandelingen ook een enorm geestelijk proces door. Hij leerde hoe acceptatie meerdere lagen heeft en hoe om te gaan met zijn beperkte energie. Al zijn hoop is gevestigd op het onderzoek naar killercellen. Dmitry Hensgens uit Puth blikt terug en vooruit.

Als hij terugkijkt naar het moment dat hij de diagnose beenmergkanker kreeg, moet hij erkennen dat hij toen ‘iets te positief’ was. “Ik ben een positief mens. Ik wilde de strijd aangaan en eigenlijk niet accepteren dat deze vorm van kanker nog ongeneeslijk is. Inmiddels heb ik geaccepteerd dat ik ziek ben. Sterker: als je van de ene medische complicatie in de andere terecht komt, vraag je je weleens af: hoe kom ik hier ooit uit? Al mijn hoop is gevestigd op het onderzoek naar killercellen. Als het tijd is voor een patiëntenstudie, sta ik als eerste vooraan de rij.”

Vijf jaar terug

Maar voordat we naar de toekomst kijken, staan we even stil bij de afgelopen vijf jaar. Nou, ‘even’ is nauwelijks mogelijk als je ziet wat er allemaal gebeurde in het leven van Dmitry en zijn vrouw en twee puberzonen. Ondernemend als hij is, ging hij zelf op zoek naar vernieuwende behandelmethodes. In Utrecht vond hij een studie met een experimentele, celgerichte therapie. Acht weken lang ging hij in 2016 wekelijks naar het UMC+ voor de behandeling, die weinig bijwerkingen had. “Het heeft me anderhalf jaar lucht gegeven”, blikt hij terug. “Tot ik in de nazomer van 2017 in mijn lichaam voelde dat er iets veranderd was.” De bloedwaardes bleken in orde, maar uit de halfjaarlijkse PET-scan die onderdeel was van de studie in Utrecht kwam iets anders. “Er bleken nieuwe aantastingen van het beenmerg. Dat was zowel voor mij als voor de artsen een enorme domper.”

Door de grindbak

En zo begon hij aan het ‘reguliere’ behandeltraject, wat na een paar maanden chemotherapie leidde tot een stamceltransplantatie in

het Maastrichtse ziekenhuis. “Tot die tijd zag je niet echt aan mij dat ik ziek was. Maar deze behandeling is enorm zwaar. Dan ga je door de grindbak.” In de herstelperiode, waarin hij eigenlijk nog chemotherapie had moeten krijgen, ontwikkelde hij hevige trombose in zijn linkerbeen en onderbuik. En zo kwamen er vaatoperaties en dottersessies in beeld, naast bestralingen van een door kanker aangetaste ruggenwervel. “Je komt in een soort vicieuze cirkel terecht. Aanvankelijk is de ziekte een heel klein stukje van jezelf, maar het groeit. De uitdaging is om het niet de overhand te laten krijgen in je gemoed en je dagelijks leven. Ik wil ook een fijne echtgenoot zijn en een gezellige vader, niet alleen maar patiënt.”

Alert op energie

Zijn ondernemerschap, waarin hij altijd organisaties en mensen probeerde te inspireren, moest hij beëindigen. “Dat is lastig te accepteren, want ondernemen was mijn passie. Maar de overvloed aan energie die ik vroeger had, is weg. Ik moet enorm opletten hoe ik mijn energie besteed.” Dmitry besloot dat hij desondanks betekenisvol bezig wil blijven, en wel gericht op gezondheidszorg. Hij werd lid van het Patiëntenpanel van het Oncologiecentrum van Maastricht UMC+, dat als een

WIE IS DIMITRY?

Ik hou ervan om mensen te inspireren door te laten zien dat ook bij enorme veranderingen in het leven er altijd mogelijkheden zijn. Je moet ze alleen willen zien! Stel je doelen bij, maak ze kleiner dan ervaar je het intenser.

LEEFTIJD?

47 jaar

GETROUWD?

Getrouwd met zijn jeugdliefde Patricia

klankbord functioneert voor nieuw beleid, maar ook communicatie richting patiënten. En hij is betrokken bij stichting Mens Achter de Patiënt, die streeft naar meer mensgerichte, persoonlijke zorg. “Dat is heel fijn om te kunnen doen.”

Vijf jaar vooruit

Er waren periodes dat hij niet vooruit durfde te kijken, maar op dit moment doet hij dat wel, al is het geen vijf jaar. “We durven weer een half jaar vooruit te denken, aan een vakantie die we graag zouden maken, als corona het toelaat. Vorig jaar hadden we twee vakanties gepland, nadat het een paar jaar niet ging vanwege mijn ziekte, maar goeie corona roet in het eten. Dat was extra jammer, maar toen hebben we andere manieren gezocht om het leuk te hebben.”

Hij en zijn lotgenoten volgen het onderzoek naar killercellen op de voet. “Het is de heilige graal voor genezing. Killer celtherapie gaat er komen, maar het heeft nog wat tijd nodig. En als er dan studies komen waaraan ik mee kan doen, sta ik graag vooraan. Ik ben altijd geïnteresseerd geweest in innovatie. Dus ik moet dit nog een paar jaar zien te overleven, tot het zover is dat de lucht weer blauw wordt voor mensen met deze ziekte, in plaats van zwart.”

KINDEREN?

Twee zoons, Luc 18 en David 16

HOBBY'S?

Wandelen in de natuur met zijn hond Dex, beetje klussen in en rondom huis, lekker eten en drinken

LEUK WEEETJE?

Dat Patricia, Luc en David vaak geen oog dichtdoen door mijn keiharde gesnurk en ik vervolgens wakker wordt met een paar extra blauwe plekken hahaha.

NICKY BELEN DOET ONDERZOEK
NAAR KILLERCELLEN

“OOK ALS ONDERZOEKER MOET JE
NIET OPGEVEN”

Toen ze tijdens haar masteropleiding voor het eerst hoorde over het vakgebied ‘onco-immunologie’ wist ze waarnaar ze wetenschappelijk onderzoek wilde doen. Inmiddels doet ze promotieonderzoek naar ‘killerzellen’ en hoe die geholpen kunnen worden om kankercellen op te ruimen. We blikken vijf jaar terug en vooruit met Nicky Beelen.

Om te kunnen begrijpen wat Nicky onderzoekt, beginnen we met een korte introductie in de wereld van de killercellen. Ze zijn onderdeel van ons immuunsysteem, wat gezien kan worden als de waakhond van het lichaam. Zodra het systeem een virus of kankercel ontdekt, komt het in actie en stuurt onder andere killercellen op de indringers af. Vaak werkt dat heel goed. Helaas zijn er kankercellen die niet onder de indruk zijn van onze killercellen, of door hen niet herkend worden als kankercel. Daarom onderzoekt een groep wetenschappers in Maastricht hoe je killercellen kunt versterken.

Vijf jaar terug

Vijf jaar geleden begon Nicky Beelen aan de masteropleiding Biomedische Wetenschappen in Maastricht. Eén van haar stages deed ze bij Lotte Wieten, één van de onderzoekscoördinatoren van het killercelonderzoek. “Ik vond het superleuk om in het laboratorium proefjes te doen om vragen te beantwoorden. Zodra ik via een lezing kennismakte met het vakgebied onco-immunologie, dat het complexe immuunsysteem koppelt aan kankeronderzoek, was ik gegrepen. En nu is Lotte mijn promotiesupervisor.”

Mekka van de wetenschap

Dat ze na haar masteropleiding graag verder wilde als wetenschappelijk onderzoeker, besefte Nicky vooral tijdens een stage in

Boston, Amerika. “Het voelde als het Mekka van de wetenschap, met veel lezingen en presentaties en iedereen die zo gedreven was voor het onderzoek. Heel stimulerend.” Ze kreeg de kans om in Maastricht een eigen promotietraject op te starten, gefinancierd door het Kankeronderzoekfonds Limburg. Het Maastrichtse onderzoek naar killercellen maakte mooie vorderingen de afgelopen vijf jaar. Zo werden technieken ontwikkeld om killercellen te vermeerderen en ze actiever te maken. Er werden klinische studies gestart met patiënten met de ziekte van Kahler. Er gebeurt dus van alles op dit gebied, maar er blijven altijd veel vragen over.

Effectiviteit van killercellen

Nicky Beelen onderzoekt sinds 2018 met name welke factoren in de omgeving van tumoren invloed hebben op de effectiviteit van killercellen. Wat is de invloed van chemotherapie bijvoorbeeld? Het is voor wetenschappers namelijk nog niet duidelijk waarom killercellen soms falen in hun missie kanker te bestrijden. “Als we begrijpen hoe killercellen worden beperkt in hun functie, kunnen we daarop hopelijk ingrijpen.” Eind 2019 kreeg ze een beurs toegekend om een jaar te gaan werken aan haar onderzoek in een prestigieus lab in het Amerikaanse Portland. Helaas moest ze die ervaring vanwege de coronacrisis na twee maanden afbreken. “Gelukkig heb ik in die twee maanden vorig jaar wel wat

proefjes kunnen doen, waarmee ik een tijdje vooruit kon. Het was een beetje een tegenvaller, maar dat hoort ook bij de wetenschap.” Ze vindt het misschien wel het moeilijkste van het doen van wetenschappelijk onderzoek, vertelt ze. “Niet alle experimenten leveren iets op wat bruikbaar is en soms mislukken ze ook. Je moet leren dat het niet aan jou als onderzoeker ligt en dat je niet moet opgeven. Als alles tegenzit, vraag ik me weleens af of ik dit over vijf jaar nog steeds doe, maar als iets lukt, geeft dat weer een enorme boost.” In september 2022 rondt ze haar promotieonderzoek af en gaat ze de balans opmaken.

Vijf jaar vooruit

Waar ze over vijf jaar zal staan, is dus nog even de vraag. “Ik denk wel dat tumor-immunologie mijn vakgebied zal blijven, dat vind ik zo fascinerend. Kanker is een ziekte die we de wereld uit moeten krijgen. De groep waarvan ik onderdeel ben, gaat zich onder meer verdiepen in het kweken van mini-tumoren in een kweekbuis, organoids genoemd. Die zijn heel veelbelovend om het onderzoek dichterbij toepassingen in de mens te brengen. Onderzoek is heel boeiend om te doen, maar ik vind het begeleiden van studenten en het geven van presentaties ook heel leuk. Binnenkort komt een student bij mij stagelopen, net zoals ik dat destijds bij Lotte deed. Ik verheug me erop de fijne kneepjes van het vak over te dragen.”

RECEPT POMPOENSOEP (VOOR 12 PERSONEN)

- 2 kg. pompoen
- 3 zoete aardappelen
- 6 aardappelen
- 3 uien
- 3 teentjes knoflook
- 150 gr. gehakt
- sojasaus
- 100 gr. boter
- 1 theelepel suiker
- 6 eetlepels olijfolie
- 3 bouillonblokjes
- 1/2 flesje kookroom
- zout, peper
- Koriander, naar smaak

De pompoen, aardappelen, in stukken snijden en in de olie bakken op een laag vuurtje.

Uien met 1 teentje knoflook, gesnipperd, in de boter bakken. Gehakt vermengen met de soja en 2 teentjes knoflook.

Doe 1 1/2 liter water bij de pompoen en laat dit zachtjes koken. Het gehakt losjes in de soep toevoegen, zorgen dat het kruimig wordt. Voeg 3 bouillonblokjes toe.

Voeg 1 lepel suiker toe, peper en zout.

Als de soep gaar is, deze met een staafmixer fijn maken.

Voeg als laatste de room toe en de koriander naar smaak. Natuurlijk zelf eerst proeven en kijk of het voldoende gekruid is.

HET GEZONDE RECEPT VAN PRAEW BOONTHAO *Praw Boonthao is de winnares van het Eerste Stramproy kampioenschap pompoensoep. Haar recept heeft een aantal maanden op de menulijst gestaan van Restaurant Hense Koeëb uit Stramproy. Van elke verkochte soep is 1 euro naar Kankeronderzoekfonds Limburg gegaan.*

POMPOENEN VAN JAN LEVELS

Jan Levels zet zich al jaren in voor Kankeronderzoekfonds Limburg. Sinds enkele jaren is de pompoenen actie van Jan zeer succesvol in Stramproy. Jaren geleden is bij Jans vrouw kanker geconstateerd. „Ze is nu ‘schoon’, maar het kan ieder moment terugkomen. Je voelt je zo machteloos. Maar door acties te bedenken om geld in te zamelen voor onderzoek, kan ik daadwerkelijk iets doen voor mijn vrouw en anderen.”

Dit najaar gaan diverse middenstanders weer aan de slag met pompoenen. Restaurants en de plaatselijke snackbar(s) zetten een pompoengerecht met wat opcenten voor de strijd tegen kanker op hun menukaart. Bob van Ham, eigenaar van restaurant Hense Koeëb: “Ik vind het een mooie actie. Vooral vanwege het lokale karakter. Voor mij is belangrijk dat alle horecazaken meedoen en dat de actie makkelijk is in te passen.”

Wil jij je ook inzetten voor Kankeronderzoekfonds Limburg met een eigen actie? Dan helpen wij je natuurlijk graag. Ga naar www.actiekankeronderzoekfondslimburg.nl en meld je actie aan. Hulp nodig? Stuur een bericht naar info@kankeronderzoekfondslimburg.nl of bel naar 043 407 73 63.

STUDENTS FIGHT CANCER KRIJGT SINDS 2019 STUDENTEN IN BEWEGING

Met verschillende activiteiten die voor en door studenten georganiseerd worden, krijgt Students Fight Cancer studenten uit Maastricht en omgeving in beweging om zich in te zetten voor baanbrekend onderzoek naar kanker, dat uitgevoerd wordt in het Maastricht UMC+.

‘Run to Fight Cancer’

Op zaterdag 19 juni 2021 (onder voorbehoud) kun je meedoen aan ‘Run to Fight Cancer’. Kies voor een rondje van 5,2 of 10,8 kilometer. Tijdens het rondje over het plateau passeer je het imposante fort Sint Pieter, hoeve Lichtenberg en de mergelgroeve. Het is een prachtig, avontuurlijk en onverhard parcours met mooie vergezichten

over Maastricht. Schrijf je in voor slechts €10,- op de website www.studentsfightcancer.nl.

Tassen

De Limited katoenen ‘Students Fight Cancer’ tas is vanaf nu te koop voor slechts €7,50 (incl. verzendkosten).

100.000 KILOMETER VOOR KANKERONDERZOEK IN LIMBURG

Helaas! Dit jaar geen Five4Five; de jaarlijkse sportieve happening waarvan de opbrengst ten goede komt aan Kankeronderzoekfonds Limburg.

Genoeg sporten en bewegen is ontzettend belangrijk. Door de voortdurende coronacrisis zijn we dit met zijn allen veel minder gaan doen. Tijd voor actie dus!

In de maand juni gaan wij daarom met zijn allen 100.000 kilometer sporten voor kankeronderzoek in Limburg. Iedereen kan meedoen! Wandelend, fietsend of op skeelers. Het maakt niet uit hoe je meedoet, als je maar medoet! Deze 100.000 kilometer gaan wij samen omzetten naar €100.000 euro voor baanbrekend onderzoek. Onderzoek dat juist nu door moet gaan! **SCHRIJF JE VANDAAG NOG IN!**

1. SCHRIJF JE IN VOOR MINIMAAL €25,-
Voor dit bedrag ontvang je een persoonlijke actiepagina en het unieke Five4Five 2021 speldje.

2. START MET HET MAKEN KILOMETERS
Fietsen, wandelen, hardlopen of roeien, het maakt niet uit hoe je meedoet. Alleen samen halen we in de maand juni 100.000 kilometer! Koppel je strava account aan je pagina óf voer je kilometers zelf in.

3. LAAT JEZELF SPONSOREN
Laat je kilometers écht tellen en laat je sponsoren door vrienden, familie en collega's! We helpen je hier natuurlijk graag bij.

DOE MEE MET JE KLASGENOTEN, VRIENDEN, COLLEGA'S, JE BEDRIJF, JE FAMILIE OF SLUIT JE AAN BIJ EEN VAN DE ONDERZOEKSTEAMS EN SCHRIJF JE IN VIA WWW.FIVE4FIVE.NL

NETWERKBIJENKOMSTEN

Steun samen met vele andere Limburgse ondernemers en organisaties Limburgs onderzoek naar kanker. Als Business Vriend wordt u regelmatig uitgenodigd voor netwerkbijeenkomsten. U krijgt tweemaal per jaar een "kijkje in de keuken" van het Maastricht UMC+ en/of een onderzoeksfaciliteit met aansluitend een walking diner en gelegenheid tot netwerken. Voor deze bijeenkomsten kunt u ook een introduc e uitnodigen. Daarnaast maakt u persoonlijk kennis met de artsen en onderzoekers die gesteund worden door de Business Vrienden. De eerstvolgende bijeenkomst vindt op 6 juli en op 7 juli onder voorbehoud plaats.

Wilt u kennis maken met de Vrienden? Neem dan op contact op met Marcel Bourgonje via info@vriendenkl.nl of kijk op www.vriendenkl.nl.

Kankeronderzoekfonds Limburg

Business Vrienden

Kankeronderzoekfonds Limburg Business Vrienden is een businessclub voor ondernemers die naast het netwerken extra financiële middelen en fondsen werft voor medisch wetenschappelijk kankeronderzoek in het Maastricht UMC+. Deze bundeling van krachten vergroot de kans op een effectieve strijd tegen kanker. Giften komen direct ten goede aan onderzoek naar nieuwe behandelmethoden en zorg voor kankerpatiënten in Limburg. Meer informatie vindt u op: www.ondernemerstegenkanker.nl of stel uw vraag via e-mail info@ondernemerstegenkanker.nl

UW NALATENSCHAP

Zelfs als u er niet meer bent, kunt u veelbelovend onderzoek naar kanker blijven ondersteunen. Dit kan door Kankeronderzoekfonds Limburg op te nemen in uw testament. U kunt Kankeronderzoekfonds Limburg op twee manieren opnemen in uw testament:

Erfstelling

Als u kiest voor een erfstelling, dan benoemt u Kankeronderzoekfonds Limburg (mede)erfgenaar voor uw nalatenschap. U bepaalt hoe groot het percentage van de erfenis is dat wij erven. Het is mogelijk om meerdere personen en/of goede doelen tot erfgenaar benoemen.

Legaat

U kunt ook kiezen voor een legaat, waarbij u een vast bedrag of een erfstuk nalaat aan Kankeronderzoekfonds Limburg. Wat u nalaat kan groot of klein zijn. Een legaat kan bijvoorbeeld bestaan uit een huis, maar ook een aandelenportefeuille of een enkel kunstwerk.

Goed om te weten:

U kunt één of meerdere eigendommen nalaten onder het recht van vruchtgebruik. Naasten kunnen dan uw eigendommen blijven gebruiken tot een moment dat u gekozen heeft. Uw partner kan

bijvoorbeeld in uw huis blijven wonen totdat hij of zij overlijdt. Zo steunt u Kankeronderzoekfonds Limburg via uw testament en laat u ook uw dierbaren goed verzorgd achter. Dit regelt u allemaal bij de notaris, die u precies kan uitleggen wat de mogelijkheden zijn.

Bespreek uw wensen met de notaris

Het besef dat uw nalatenschap goed is geregeld, kan rust geven. U kunt uw testament op laten maken bij de notaris, die u onder andere kan informeren over de mogelijkheden en kosten. U beslist zelf welk deel van de erfenis u nalaat. Als u besluit om Kankeronderzoekfonds Limburg op te nemen in uw testament, heeft uw notaris de volgende gegevens nodig:

Stichting Kankeronderzoekfonds Limburg, gevestigd te Maastricht
Gaetano Martinolaan 85 , 6229 GS Maastricht
Rekeningnummer (IBAN): NL06INGB0005043912
KvK: 52935302 RSIN-nummer: 850672934

Heeft u vragen? Dan beantwoorden wij die uiteraard graag. U kunt contact opnemen met Ellen van de Ven door te bellen naar 043 407 73 63.

**MET UW DONATIE STEUNEN WIJ DE
VOLGENDE ONDERZOEKEN**

Steeds meer mensen overleven dikkedarmkanker, onder andere dankzij verbeterde behandelingen. Helaas hebben ze daarna vaak last van lichamelijke klachten en zijn ze chronisch vermoeid. Dat heeft veel impact op hun kwaliteit van leven. Wetenschappers in Maastricht onderzoeken of anders eten en bewegen hier een positieve rol in kan spelen. Zodat ex-patiënten meer energie hebben voor de rest van hun leven. De studie heet EnCoRe, wat staat voor: 'Energie voor het leven na ColoRectaalkanker'. Want als je kanker overleeft, wil je daar echt van kunnen genieten.

Een studie naar het effect van voeding en beweging

Dikkedarmkanker staat in Nederland op de derde plaats van meest voorkomende vormen van kanker. In 2016 ging het om 150.000 mensen. Gemiddeld 65% van hen leeft tegenwoordig vijf jaar na de diagnose nog. En de groep groeit, want door vergrijzing komt deze kankervorm steeds vaker voor. Het lijkt van groot belang dat deze ex-patiënten

hun voeding en bewegingspatroon aanpassen, om de lichamelijke klachten en chronische vermoeidheid te beperken. Maar hoe dat precies zit, weten we nog niet. Daarom startte in 2012 de EnCoRe-studie.

Een unieke, rijke bron van informatie

Patiënten die klaar zijn met de behandeling tegen dikkedarmkanker in één van de drie Limburgse ziekenhuizen, worden uitgenodigd om mee te doen aan de studie. Vijf jaar lang worden ze gevolgd. Onder deskundige begeleiding dragen ze bijvoorbeeld regelmatig activiteitenmeters en houden ze voedingsdagboeken bij. Ze worden thuis bezocht door speciale diëtisten en er wordt onder andere bloed bij ze afgenomen. Ook wordt ze gevraagd vragenlijsten in te vullen over hun kwaliteit van leven en specifieke klachten. De enorme rijkheid aan informatie over deze patiëntengroep maakt de EnCoRe-studie uniek in de wereld.

Het doel: advies op maat voor iedere patiënt

Dankzij al die informatie krijgen onderzoekers een beeld van welke leefstijl voor welke ex-patiënt het beste is. Ook leren ze welke biologische factoren een rol spelen. Zijn voedingssupplementen en extra bewegen bijvoorbeeld een goed wapen tegen chronische vermoeidheid? En kun je vooraf al zeggen, aan de hand van genetische kenmerken, of een patiënt een hoger risico heeft op negatieve gevolgen van de behandeling? Dan kan er vanaf het begin advies op maat gegeven worden aan nieuwe patiënten.

Maar daarvoor moeten nog veel meer deelnemers benaderd en gevolgd worden na het overleven van dikkedarmkanker. Maak jij dit kostbare onderzoek mede mogelijk? Steun het Kankeronderzoekfonds Limburg.

KILLERCEL: DE SOLDAAT DIE KANKERCELLEN OPRUIMT

Je kunt ze zien als soldaten in je lichaam, die de 'slechteriken' uit de weg ruimen. De 'slechteriken' zijn in dit geval kankercellen. Killerzellen zijn een belangrijk onderdeel van ons immuunsysteem, dat voorkomt dat we ziek worden. Maar soms weten kankercellen deze killerzellen te omzeilen. Onderzoekers in Maastricht maken daarom in het laboratorium extra sterke killerzellen. Het doel is ze in de toekomst aan patiënten te geven bij wie de eigen killerzellen niet goed werken. Zo kan de behandeling van eerst beenmerg- en borstkanker, maar later ook andere kankervormen, verbeterd worden.

Immunotherapie: een flinke oppepper voor het immuunsysteem

Misschien komt de term 'immunotherapie' je bekend voor? Het is een behandelvorm tegen kanker die nog volop in ontwikkeling is en waar artsen en wetenschappers hoge verwachtingen van hebben. Kankercellen blijken namelijk in staat zich te voor te doen als gezonde cellen. Dan herkent het immuunsysteem (dus ook de killerzellen) ze niet. Bij immunotherapie krijgt het eigen immuunsysteem een flinke oppepper, zodat het zijn belangrijke taak weer kan uitvoeren: het opruimen van ziekteverwekkers, zoals kankercellen.

Hoe doe je dat dan precies?

Om vooruit te komen met medische behandelingen, moet je eerst precies weten hoe het zit. Wetenschappers onderzoeken daarom hoe de killerzellen eigenlijk werken. Waar zitten ze in het lichaam? Hoe sturen ze de andere cellen in het immuunsysteem aan om te helpen bij het opruimen van kankercellen? Uit eerder onderzoek is al gebleken dat killerzellen van een ander persoon (een donor) veel beter in staat zijn kankercellen op te ruimen dan eigen killerzellen. Ontsnappen aan deze 'lichaamsvreemde agenten' is haast onmogelijk. Ook hebben wetenschappers al een aantal manieren gevonden om killerzellen in het lab extra sterk en actief te maken en om ze te vermeerderen.

Veiligheid voorop: van dier naar mens

Voordat je zo'n nieuwe behandeling op mensen gaat testen, moet je eerst zeker weten dat het veilig is. Dat gebeurt meestal in muizen: ook de behandeling met donor killerzellen is zo getest. Borstkanker en de ziekte van Kahler (een vorm van beenmergkanker) kan bij muizen genezen worden met deze behandeling. Omdat een killercel alleen kankercellen zal aanvallen en gezonde cellen met rust laat, verwachten de onderzoekers weinig nare bijwerkingen voor de patiënt. Die zal de donor killerzellen via een injectie of infuus toegediend krijgen.

ENERGIEK LEVEN NA DIKKEDARMKANKER: #HOEDAN?

BORSTRECONSTRUCTIE MET GEVOEL

Het laten amputeren van een borst is voor vrouwen vaak een ingrijpende ervaring. 'Voor het oog' kunnen tegenwoordig heel mooie resultaten worden behaald met borstreconstructies. Alleen het gevoel in de borst ontbreekt bij de traditionele ingreep en dat is voor veel vrouwen een extra verlies. Artsen van het Maastricht UMC+ hebben een manier ontwikkeld waarmee er wél gevoel behouden blijft in de nieuwe borst. Dat lijkt een grote impact te hebben op de kwaliteit van leven. De artsen willen de techniek graag verder verbeteren en wetenschappelijk aantonen wat het positieve effect precies betekent.

Borstreconstructie bij kanker en genetische aanleg

Wereldwijd was borstkanker in 2018 de meest voorkomende vorm van kanker onder vrouwen. Gelukkig overleven steeds meer patiënten de ziekte. Daarnaast is er een groeiende groep jonge vrouwen die, net als actrice Angelina Jolie, hun borsten

uit voorzorg laten verwijderen. Bij hen is vastgesteld dat ze een gen hebben geërfd dat de kans op borstkanker in de toekomst flink vergroot. Beide groepen vrouwen kiezen na de operatie vaak voor een borstreconstructie. De traditionele operatie maakt het alleen niet mogelijk om ook iets te voelen in de nieuwe borst. Dat is voor veel mensen een extra verlies.

De techniek die veel kan betekenen voor vrouwen

Wat het gevoel in de borst betekent, verschilt van vrouw tot vrouw. Veel vrouwen voelen zich overvallen door het verlies van het gevoel, ze worden onzeker of verliezen zelfs het vertrouwen in hun lichaam. Dat heeft een negatieve impact op hun kwaliteit van leven. Een team artsen en verpleegkundigen van het Maastricht UMC+ ontwikkelde een manier om gevoel in de borst te behouden. Tijdens de amputatie wordt een zenuw in de borst gespaard. Deze wordt vervolgens

aangesloten op een gevoelszenuw in het nieuwe borstweefsel, afkomstig van de buik van de patiënt zelf.

Onderzoek moet de resultaten bevestigen

De techniek wordt sinds een paar jaar toegepast in Maastricht en de eerste resultaten zijn veelbelovend. Vrouwen met een zenuwaansluiting lijken meer gevoel in hun borst te hebben dan vrouwen zonder. Het lijkt ook dat zij hun kwaliteit van leven hoger beoordelen. Maar voordat je dat een feit kunt noemen, moet het wetenschappelijk bewezen worden. Daarom is er een grootschalige studie opgestart. Daarnaast werkt het team aan de verdere verbetering van de ingreep.

VROUWEN DIE HECHTEN AAN HET GEVOEL IN HUN BORST, VERDIENEN HET BEST MOGELIJKE RESULTAAT. HELP JIJ HET MOGELIJK MAKEN? STEUN HET KANKERONDERZOEKFONDS LIMBURG.

Als je borstkanker blijkt te hebben, is de eerstvolgende vraag: zijn er ook uitzaaiingen? Om dat te kunnen zeggen, wordt de okselklier verwijderd: de 'schildwachtklieroperatie'. Helaas houden veel vrouwen langdurige klachten over aan deze ingreep. Terwijl na acht van de tien operaties blijkt, dat de lymfeklieren schoon zijn. Daar moet toch iets op te verzinnen zijn, dacht een groep Maastrichtse onderzoekers. Als enige in de wereld kijken zij of de schildwachtklieroperatie vervangen kan worden door een PET-MRI-scan. En dat lijkt inderdaad zo te zijn.

Onnodige bijwerkingen zijn extra vervelend

Wanneer je behandeld wordt voor borstkanker, is de kans op langdurige klachten daarna aanwezig. Heel vervelend natuurlijk, maar het is de best mogelijke behandeling die we nu kennen om borstkanker te

genezen. In dat proces wordt bij de patiënt momenteel ook een okselklier verwijderd, om te kunnen zeggen of er uitzaaiingen zijn. Ook hier is een kans op langdurige klachten: een dikke arm door een ophoping van vocht (lymfoedeem), of arm- en schouderpijn, een stijve schouder of een veranderd gevoel in de bovenarm. Als dat vermeden kan worden, is het natuurlijk altijd prettiger voor de patiënt.

Een scan blijkt net zo betrouwbaar als de schildwachtklieroperatie

Daarom hebben onderzoekers van het Maastricht UMC+ een kleine studie gedaan onder twaalf patiënten met borstkanker. In een speciale scanner (PET-MRI) bekeken ze de lymfeklieren in de oksel. Het bleek dat de lymfeklieren op deze manier goed in beeld kunnen worden gebracht. Het is dus mogelijk om betrouwbaar te bepalen of er uitzaaiingen zijn van borstkanker, zonder een

belastende operatie uit te voeren.

Een grotere studie moet het resultaat bevestigen

De volgende stap van wetenschappelijk onderzoek is dan: in een grotere groep mensen aantonen dat het werkt. Daar zijn de onderzoekers momenteel mee bezig. Bij 125 borstkankerpatiënten wordt een PET-MRI-scan gemaakt van de lymfeklieren. Als deze studie dezelfde resultaten oplevert als de eerste, kleine studie, wordt de nieuwe methode meteen toegepast op nieuwe patiënten in het ziekenhuis. Dat betekent een betere kwaliteit van leven, zowel op de korte als op de lange termijn. Daarnaast blijkt uit zo'n PET-MRI-scan aan het begin van de behandeling welke aanpak het beste zal werken bij deze patiënt. Twee vliegen in één klap dus!

EEN SCAN IN PLAATS VAN EEN OPERATIE BIJ BORSTKANKER

DE IDEALE THERAPIE VOOR LONGKANKER

Als je longkanker hebt, krijg je vaak een combinatie van behandelingen. Radiotherapie (bestraling) is een belangrijk onderdeel, naast bijvoorbeeld chemotherapie en immunotherapie. Maar welke combinatie, in welke dosis, voor welke vorm van longkanker het beste is, daar is nog niet zoveel over bekend. Een groep Maastrichtse onderzoekers leidt de eerste studie hiernaar. Met een belangrijke rol voor "mini-orgaantjes".

Bestraling is steeds verder verbeterd

Bestraling activeert ons immuunsysteem om zijn werk beter te doen. Het doel van bestralen is het kapot maken van kankercellen. Helaas worden daarbij ook gezonde cellen getroffen, wat voor bijwerkingen kan zorgen. De laatste tien jaar is de kwaliteit en de precisie van bestraling flink toegenomen; de hoge dosis straling komt daardoor vooral op de tumor terecht. En de nieuwste vorm van bestraling, protonentherapie, gaat wat dat betreft nog een stapje verder. Sinds 2019 kan deze therapie ook in Maastricht worden gegeven aan mensen met een bepaalde vorm van longkanker.

De eerste studie ter wereld: in Maastricht

De veiligheid van therapiecombinaties bij longkanker staat al vast, maar de dosis (de hoeveelheid) die het beste resultaat geeft, nog niet altijd. Dat kan verschillen per longkankervorm en per persoon. In Maastricht loopt daarom een aantal wetenschappelijke studies. Bijvoorbeeld de

eerste studie wereldwijd naar het gelijktijdig toedienen van bestraling, chemo- en immunotherapie bij verschillende vormen van longkanker.

"Mini-orgaantjes"? Wat zijn dat?

Ook werken de onderzoekers met 'organoïden', ook wel "mini-orgaantjes" genoemd. Als bij een standaardoperatie een stukje tumor of longweefsel bij de patiënt wordt verwijderd, gaat dit naar het laboratorium. Daar hebben ze een techniek ontwikkeld waarmee die cellen oneindig kunnen worden vermeerderd. Zo kweek je een "mini-orgaantje" dat veel eigenschappen heeft van de tumor of long van die ene patiënt.

Het doel: voorspellen wat werkt bij wie

In deze organoïden kan dan worden uitgezocht welke therapiecombinatie het beste zal werken bij die ene patiënt. Meer in het algemeen kijken onderzoekers ook naar de eiwitten die een rol spelen, zogenaamde 'biomarkers'. Die kunnen helpen voorspellen hoe werkzaam een bepaalde therapiecombinatie bij een patiënt is. Dit onderzoek wordt samen met alle Limburgse ziekenhuizen uitgevoerd.

De onderzoeksgroep wil binnen vier jaar de kans op genezing van longkanker verhogen, zonder dat er meer bijwerkingen optreden en met eenzelfde kwaliteit van leven voor de patiënt. Steun jij dat doel? Steun dan het Kankeronderzoekfonds Limburg.

Nierkanker wordt vaak per toeval ontdekt, bijvoorbeeld bij het maken van een scan voor een andere klacht. Het is dan moeilijk te zeggen of de tumor goed- of kwaadaardig is. Meestal wordt (een deel van) de nier verwijderd. Na die operatie blijkt dat 25-50% van deze tumoren daadwerkelijk kwaadaardig is. Zo ondergaan ook mensen met goedaardige tumoren dus (onnodig) een zware operatie. Het is één van de uitdagingen rond nierkanker, waarvoor Maastrichtse onderzoekers een oplossing zoeken. En die oplossing ligt misschien wel in biomarkers.

Biomarkers? Wat zijn dat?

Biomarkers zijn stofjes in het lichaam die iets zichtbaar maken. Ze worden al jaren in de medische wereld gebruikt. Denk aan het HCG-gehalte in urine om een zwangerschap aan te tonen. Of bepaalde bacteriën in urine die wijzen op een blaasontsteking. Het is een makkelijke, patiëntvriendelijke manier om een diagnose te kunnen stellen. Onder-

zoekers van het Maastricht UMC+ willen biomarkers ontdekken in de urine, die wijzen op nierkanker en of het kwaad- of goedaardig is.

De voordelen die biomarkers bij nierkanker kunnen bieden

Vroeg opsporen van nierkanker is belangrijk. Als je er laat bij bent en er zijn al uitzaaiingen, dan is de overlevingskans niet zo groot. Ongeveer 30% van de patiënten heeft uitzaaiingen als de diagnose wordt gesteld. Bij een andere 30% van de patiënten komt de nierkanker terug na de operatie. Deze twee patiëntengroepen, met een zogenoemd 'ongunstig ziektebeloop', wil je liefst vroeg herkennen. Dan kun je er namelijk rekening mee houden in de behandeling. Ook hier zouden biomarkers een rol kunnen spelen, denken de onderzoekers.

Het doel: een nieuwe urinetest die een schat aan informatie oplevert

Nieuwe biomarkers ontdekken is niet zo ge-

makkelijk. De Maastrichtse onderzoekers ontwikkelden daarvoor al een unieke, nieuwe methode. Nergens in de wereld wordt dit onderzoek gedaan. Daarnaast gaan ze een grote verzameling urinemonsters van patiënten aanleggen (een biobank), om het onderzoek vooruit te helpen. Veel patiënten die op de Maastrichtse polikliniek Urologie komen, kunnen hier vrijwillig aan bijdragen. Uiteindelijk hopen de onderzoekers een urinetest te maken die niet alleen kan uitwijzen of iemand (goed- of kwaadaardige) nierkanker heeft, maar ook patiënten herkent met een verhoogd risico op herhaling of uitzaaiingen. Zeg maar een supertest.

Voordat deze supertest in het ziekenhuis gebruikt kan worden, is nog veel onderzoek nodig. Maak jij dat mede mogelijk? Steun het Kankeronderzoekfonds Limburg.

NIERKANKER VROEG OPSPOREN MET URINETEST

SCHENKEN MET BELASTINGVOORDEEL

Kankeronderzoekfonds Limburg zet zich in voor wetenschappelijk onderzoek dat bijdraagt aan zorg op maat en preventie van kanker met als resultaat geïntegreerde zorg en onderzoek, gericht op de individuele patiënt en zijn omgeving. Blijvende steun is daarbij van cruciaal belang. U kunt baanbrekend onderzoek voor langere tijd steunen zonder dat het u extra geld kost. Dit kunt u doen door een periodieke overeenkomst af te sluiten.

Een periodieke overeenkomst, hoe werkt dat?

Schenken met belastingvoordeel wordt ook wel 'periodiek schenken' genoemd. Wanneer u periodiek schenkt aan Kankeronderzoekfonds Limburg, maakt u ook in de toekomst onderzoek naar kanker mogelijk. Een periodieke schenking is in zijn geheel aftrekbaar, in tegenstelling tot een gewone gift waar een drempel voor bestaat. De periodieke schenking moet aan de volgende voorwaarden voldoen.

- U doneert 5 jaar (of langer) een vast bedrag per jaar;
- De schenking wordt vastgelegd in een schenkingsovereenkomst.
Een periodieke schenking hoeft niet vastgelegd te worden in een notariële akte.

Hoe gaat u een overeenkomst aan?

Een periodieke schenkingsovereenkomst kunt u heel eenvoudig regelen. De snelste manier is door het formulier in tweevoud uit te printen en in te vullen. U vindt het formulier op www.kankeronderzoekfondslimburg.nl/periodiek-schenken. Het formulier kunt u ook opvragen door een bericht te sturen naar info@kankeronderzoekfondslimburg.nl of te bellen naar 043 407 73 63. De ingevulde en ondertekende formulieren stuurt u, zonder postzegel, op naar:

Kankeronderzoekfonds Limburg, Antwoordnummer 1006, 6200 VB, Maastricht

COLOFON

Kankeronderzoekfonds LIMBURG

Health Foundation
Limburg voor baanbrekend
onderzoek

Kankeronderzoekfonds Limburg

Bezoekadres:

Gaetano Martinolaan 85 (1e etage)
6229 GS Maastricht

Antwoordnummer 1006
6200 VB Maastricht
+31 (0)43 407 73 63

www.kankeronderzoekfondslimburg.nl
info@kankeronderzoekfondslimburg.nl

IBAN: NL06INGB0005043912

Indien u onze nieuwsbrief niet op prijs stelt, kunt u dit doorgeven per post aan Kankeronderzoekfonds Limburg, Antwoordnummer 1006, 6200 VB Maastricht of per e-mail aan info@kankeronderzoekfondslimburg.nl

Aan dit nummer werkten mee:

Ellen van de Ven (eindredactie)
Philip van Ballegooie
Marcel Bourgonje
Jan Levels
Dimitry Hensgens
Nicky Beelen
Gerard Bos
Ontwerpstudio Dorenda te Meij
Focuss 22 fotografie
Photostique
Femke Kools

 Maastricht UMC+

Donateurskaart

Ja, ik wil me graag inzetten voor het Kankeronderzoekfonds Limburg, neem hierover contact met mij op.

Ja, ik steun en machtig Kankeronderzoekfonds Limburg hierbij om:

Maandelijks Jaarlijks Eenmalig

Een bedrag af te schrijven van:

€ 22,50 € 17,50 € 10,- eenmalig €

Ja, stuur mij het jaarlijkse magazine van Kankeronderzoekfonds Limburg toe

Ja, houd mij via e-mail op de hoogte van Kankeronderzoekfonds Limburg
kruis aan wat van toepassing is

Naam de heer/mevrouw

Voorletters

Straat

Huisnummer

Postcode

Plaats

Telefoonnummer

E-mail

IBAN-nummer

Ten name van

Datum

Handtekening

Liever eenmalig en anoniem doneren? Dat kan natuurlijk ook:

1. Open camera en houd de smartphone zo dat je de code op het scherm ziet;
2. Tik op de melding die verschijnt;
3. Kies het bedrag dat je wilt doneren;
4. Hartelijk dank voor je donatie.

U kunt deze kaart in een enveloppe doen en terugsturen naar het vermelde antwoordadres. U heeft geen postzegel nodig. U kunt zich ook per email aanmelden via info@kankeronderzoekfondslimburg.nl. We verzoeken u dan dezelfde gegevens te verstrekken als die bovenstaand gevraagd worden. Meer informatie via: 043 - 407 73 63, info@kankeronderzoekfondslimburg.nl of www.kankeronderzoekfondslimburg.nl. Wij gebruiken uw e-mailadres alleen om u te informeren over Kankeronderzoekfonds Limburg. Het bedrag wordt via een eenmalige SEPA-MACHTIGING van uw rekening afgeschreven. Incassant gegevens: Kankeronderzoekfonds Limburg. Incassant ID: NL82ZZZ529353020000. Het machtigingskenmerk ontvangt u schriftelijk of per mail.

Kankeronderzoekfonds Limburg
Antwoordnummer 1006
6200 VB Maastricht

Kankeronderzoekfonds
LIMBURG

Health Foundation
Limburg

voor baanbrekend
onderzoek